

The Study and Application of Cognitive Diagnostic Models in Estimating the Psychometric Properties of Published 8th Grade Mathematics Questions of Tims 2019

Hamideh Khalilpour ¹, Asghar Minaei ^{*2}, Abdolazim Karimi ³

¹ Department of Management, Faculty of Humanities, Saveh Branch, Islamic Azad University, Saveh, Iran

² Department of Psychology, Faculty of Measurement and Measurement, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran

³ Associate Professor of Education Research Institute

* **Corresponding author:** asgharminaeie@gmail.com

Received: 2024-04-20

Accepted: 2024-06-21

Abstract

Purpose: The purpose of the current research was to study and use cognitive diagnostic models in estimating the psychometric properties of the published 8th grade mathematics questions of Tims 2019.

Research method: The research method of this study is quantitative-qualitative, which was carried out with the approach of retrofitting existing tests. The statistical population of this study was all Iranian, Korean and American eighth grade students participating in the 2019 TEAMS study. The size of Iranian students included 1,095,026 students from 23,895 schools, the size of South Korean students included 465,626 students from 3,006 schools, and the size of American students included 4,059,757 students from 48,557 schools. The sample of Iranian, Korean, and American eighth grade students participating in the TEAMS 2019 study is that through a two-stage cluster sampling method, 5980 Iranian eighth grade students from 220 schools with an average age of 14.1, 3861 Korean eighth grade students from 168 schools with an average age of 14.5 and 8698 American eighth grade students from 273 schools with a mean age of 14.2 were reported.

Findings: Using the qualitative method, 16 skills in four areas of content, knowledge, application and reasoning were identified and the Q matrix was compiled. Then, in the quantitative section, the fit of the three Dina, Dino, and G-Dina models was examined with the data obtained from the students' answers to the questions of the math section in blocks 1, 2, 3, and 5, and the G-Dina model had a somewhat better fit.

Keywords: Cognitive diagnostic models, TEAMS 2019, Mathematics, Cross-cultural, Skill profile

© 2019 Journal of New Approach to Children's Education (JNACE)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Minaei, A & et al. (2024). The Study and Application of Cognitive Diagnostic Models in Estimating the Psychometric Properties of Published 8th Grade Mathematics Questions of Tims 2019. *JNACE*, 6(2): 239-258.

مطالعه و کاربرد مدل‌های تشخیصی شناختی در برآورد ویژگی‌های روانسنجی سؤال‌های انتشار یافته ریاضی پایه هشتم تیمز ۲۰۱۹

حمیده خلیل پور^۱، اصغر مینایی^{۲*}، عبدالعظیم کریمی^۳

^۱ گروه مدیریت، دانشکده علوم انسانی، واحد ساوه، دانشگاه آزاد اسلامی، ساوه، ایران

^۲ گروه روانشناسی، دانشکده سنجش و اندازه‌گیری، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

^۳ دانشیار پژوهشگاه مطالعات تعلیم و تربیت، تهران، ایران

* نویسنده مسئول: asgharminaeie@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۴/۰۱

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۲/۰۱

چکیده

هدف: هدف از پژوهش حاضر مطالعه و کاربرد مدل‌های تشخیصی شناختی در برآورد ویژگی‌های روانسنجی سؤال‌های انتشار یافته ریاضی پایه هشتم تیمز ۲۰۱۹ بود.

روش پژوهش: روش تحقیق این مطالعه، کمی-کیفی است که با رویکرد ریتروفیت آزمون‌های موجود انجام شد. جامعه آماری این مطالعه، کلیه دانش‌آموزان ایرانی، کره‌ای و آمریکایی پایه هشتم شرکت‌کننده در مطالعه تیمز ۲۰۱۹ بود. حجم جامعه دانش‌آموزان ایرانی شامل ۱۰۹۵۰۲۶ دانش‌آموز از ۲۳۸۹۵ مدرسه، حجم جامعه دانش‌آموزان کره جنوبی شامل ۴۶۵۶۲۶ دانش‌آموز از ۳۰۰۶ مدرسه، و حجم جامعه آمریکایی شامل ۴۰۵۹۷۵۷ دانش‌آموز از ۴۸۵۵۷ مدرسه بود. نمونه دانش‌آموزان پایه هشتم ایرانی، کره‌ای و آمریکایی شرکت‌کننده در مطالعه تیمز ۲۰۱۹ است که از طریق روش نمونه‌گیری خوشه‌ای دو مرحله‌ای، ۵۹۸۰ دانش‌آموز پایه هشتم ایرانی از ۲۲۰ مدرسه با میانگین سنی ۱۴/۱، ۳۸۶۱ دانش‌آموز پایه هشتم کره‌ای از ۱۶۸ مدرسه با میانگین سنی ۱۴/۵ و ۸۶۹۸ دانش‌آموز پایه هشتم آمریکایی از ۲۷۳ مدرسه با میانگین سنی ۱۴/۲ گزارش شده است.

یافته‌ها: با استفاده از روش کیفی ۱۶ مهارت در چهار زمینه حیطه محتوایی، دانش، به کار بستن و استدلال کردن شناسایی و ماتریس کیو تدوین شد. سپس در بخش کمی برازش سه مدل دینا، دینو و جی دینا با داده‌های حاصل از پاسخ دانش‌آموزان به سؤالات بخش ریاضی در بلوک‌های ۱، ۲، ۳ و ۵ بررسی شد که مدل جی-دینا تا حدودی دارای برازش بهتری بود. هم‌چنین، در بلوک ۱ براساس روش برآورد بیشینه درستی در همه مهارت‌ها به جز مهارت (R5 تعمیم دادن) بیش از ۵۰ درصد از آزمودنی‌ها به حد تسلط رسیده‌اند.

واژگان کلیدی: مدل‌های تشخیصی شناختی، تیمز ۲۰۱۹، ریاضی، بین فرهنگی، نیمرخ مهارت

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه رویکردی نو بر آموزش کودکان محفوظ است.

شیوه استناد به این مقاله: خلیل پور، حمیده؛ مینایی، اصغر و کریمی، عبدالعظیم (۱۴۰۳) مطالعه و کاربرد مدل‌های تشخیصی شناختی در برآورد ویژگی‌های روانسنجی سؤال‌های انتشار یافته ریاضی پایه هشتم تیمز ۲۰۱۹. فصلنامه رویکردی نو بر آموزش کودکان، ۶(۲): ۲۳۹-۲۵۸.

مقدمه

پی مهم‌ترین نقص آن یعنی عدم تفکیک‌پذیری ویژگی‌های آزمودنی‌ها و ویژگی‌های سؤال از یکدیگر رویکرد جدیدی در روانسنجی به نام نظریه سؤال پاسخ ایجاد شد. نظریه سؤال پاسخ شامل مدل‌های دقیق آماری است که برای تجزیه و تحلیل آزمون‌های روانشناختی و پیشرفت تحصیلی کاربرد دارد. در این روش امکان پیش‌بینی عملکرد آزمودنی براساس مجموعه‌ای از عوامل که صفت مکنون یا توانایی نامیده می‌شود، میسر می‌گردد. با این حال این نظریه تنها یک نمره کلی را به‌عنوان نمره توانایی ارائه می‌دهد و قادر به بررسی مهارت‌ها و عملکرد آزمودنی‌ها در جریان آزمون نیست این نظریه مشخص می‌کند که آزمودنی چه چیزی را یاد گرفته است، اما مشخص نمی‌کند که او چه ظرفیتی برای یادگیری دارد (Emberson, 2019).

با در نظر گرفتن ضعف نظریه سؤال پاسخ یک راه‌حل پیشنهادی که توسط Snow & Lohman (1989) ارائه شد، ترکیب اصول روانشناختی با شیوه‌های اندازه‌گیری بود که منجر به پیدایش رویکرد سنجش شناختی تشخیصی^۳ شد. سنجش شناختی تشخیصی نوعی از سنجش آموزشی است که برخلاف مدل‌های سنتی سنجش، این توانایی را دارد که ساختارهای دانش و فرآیندهای مهارت را در آزمودنی‌ها اندازه بگیرد و اطلاعاتی راجع به نقاط ضعف و قدرت آنان ارائه دهد (Leighton & Gierl, 2007).

برای ارزیابی نقاط ضعف و قدرت دانش‌آموزان، تعیین مهارت تسلط آنها و طراحی دستورالعمل‌ها و مداخلات در فرایند یادگیری، رویکرد شناختی تشخیصی می‌تواند مفید باشد. این رویکرد یک رویکرد جایگزین مناسب برای سؤال پاسخ است و اطلاعات بیشتری را با استفاده از مهارت‌های عالی چندگانه در فرآیند حل مسئله فراهم می‌کند. رویکرد شناختی تشخیصی یک مدل متغیر پنهان است که در آن مهارت‌ها به‌عنوان ویژگی تعریف می‌شوند و توسط یک مسیر دو دویی α برای ارزیابی تسلط دانش‌آموزان و عدم مهارت آنها نشان داده می‌شود (Evran, 2019).

در سنجش تشخیصی شناختی، با توجه به تسلط یا عدم تسلط فرد بر مهارت‌ها و صفاتی که برای پاسخ‌گویی درست به سؤال مورد نیاز هستند احتمال پاسخ فرد به سؤال برآورد می‌شود. در این مدل می‌توان براساس وضعیت تسلط افراد در هر یک از مهارت‌ها و صفات زیربنایی مورد نیاز سؤال‌ها، آنها را به دو گروه مسلط و غیرمسلط و در صورت لزوم به سه گروه مسلط، غیرمسلط و نامعین تقسیم‌بندی نمود و از این طریق مشخص کرد که افراد یا دانش‌آموزان در کدام یک از مهارت‌ها و صفات زیربنایی دارای مشکل هستند. با اجرای این سنجش و شناسایی

ریاضیات در زندگی روزمره زیاد مورد استفاده قرار می‌گیرد و می‌توان ریاضیات را زبانی دانست که الگوهای طبیعی و الگوهای یافت شده در ذهن انسان را توصیف می‌کند. این الگوها می‌توانند واقعی یا خیالی، دیداری یا ذهنی، ساکن یا پویا، کمی یا کیفی، صرفاً منفعت طلبانه یا فراتر از علائق تفریحی باشند. آن‌ها می‌توانند از دنیای اطراف ما، از اعماق فضا و زمان یا از عملکردهای درونی ذهن انسان پدیدار شوند. هرکس متناسب با ظرفیت خود فعالیت‌های ریاضی انجام می‌دهد. به عنوان مثال یک جنجگو برای شمارش، کشاورزان با مشاهده تغییرات و مشکلاتی که وجود دارد، تولید خود را افزایش می‌دهد، کسی می‌خواهد با انتخاب راه صحیح به‌موقع به مقصد برسد. با در نظر گرفتن همه امکانات برای رسیدن به مقصد، فعالیت‌های تفکر اعم از محاسبه اعداد یا فکر کردن در مورد تصمیم‌گیری بخشی از تفکر و ریاضی است (Aripin et al, 2019). زندگی عادی در بسیاری از مناطق جهان در قرن بیستم بدون استفاده از ریاضیات بسیار دشوار و غیرممکن است. بنابراین مهارت و توانایی‌های ریاضیات مزایای بسیار مهی برای زندگی بشر هستند (Shadiq, 2007). آموزش ریاضیات، یکی از مهم‌ترین عناصر سازنده آموزش مقدماتی، وظیفه‌ای فراتر از آموزش و ارائه مهارت‌های محاسبه را برعهده دارد و از لحاظ ارتباط با وقایع، استدلال و حل مسئله پشتیبانی مهمی را فراهم می‌کند. تعیین اینکه مهارت‌ها و توانایی‌ها و پیشرفت دانش‌آموزان از نظر دانش ریاضی به چه میزان است، به ارزیابی دانش‌آموزان با روش‌های صحیح بستگی دارد (Mullis et al, 2011). در دهه‌های گذشته، متخصصان برای نشان‌دادن موفقیت و برآورد دستاوردهای حوزه‌های شناختی و ارزیابی دانش‌آموزان، از رویکردهای سنتی سنجش مثل نظریه کلاسیک^۱ و نظریه سؤال-پاسخ^۲ استفاده کرده‌اند. نظریه کلاسیک آزمون در اوایل قرن بیستم شکل گرفت. این نظریه که به آن «نظریه نمره واقعی» نیز گفته می‌شود، بر اساس این فرض عمل می‌کند که تفاوت بین پاسخ‌های آزمون‌ها سیستماتیک است. آنها تحت‌تأثیر توانایی آزمودنی‌ها قرار می‌گیرند. این نظریه توجه خود را فقط بر روی توانایی متمرکز می‌کند، و یکی از بزرگ‌ترین فرضیاتی که اغلب بررسی نتایج را به خود جلب می‌کند این است که سایر منابع تغییر، از جمله عوامل خارجی شرایط پیرامونی یا جسمی و روحی آزمودنی‌ها ثابت است در طول روش تکرار استاندارد، یا فقط یک اتفاق تصادفی و غیر سیستماتیک است. مدل اصلی تئوری، سه مفهوم هستند: نمرات مشاهده‌شده (TO)، که نتیجه نمره واقعی (T) و نمره خطا (E) است (Vincent & Shanmugam, 2020). در

استفاده شد. از روش‌های کیفی شامل مطالعه پیشینه و چارچوب سنجش تیمز، تحلیل تکلیف و بررسی و کدگذاری سؤالات توسط متخصص ریاضی برای تدوین ماتریس کیو به‌عنوان بخش اصلی مدل‌های تشخیصی شناختی استفاده شد. پس از تدوین ماتریس کیو و بررسی روایی آن، میزان برازش مدل به داده‌ها با استفاده از سه مدل پرکاربرد شامل دینا، جی دینا و دینو مورد تحلیل قرار گرفت. جامعه آماری این مطالعه، کلیه دانش‌آموزان ایرانی، کره‌ای و آمریکایی پایه هشتم شرکت‌کننده در مطالعه تیمز ۲۰۱۹ بود. حجم جامعه دانش‌آموزان ایرانی شامل ۱۰۹۵۰۲۶ دانش‌آموز از ۲۳۸۹۵ مدرسه، حجم جامعه دانش‌آموزان کره جنوبی شامل ۴۶۵۶۲۶ دانش‌آموز از ۳۰۰۶ مدرسه، و حجم جامعه آمریکایی شامل ۴۰۵۹۷۵۷ دانش‌آموز از ۴۸۵۵۷ مدرسه بود. نمونه دانش‌آموزان پایه هشتم ایرانی، کره‌ای و آمریکایی شرکت‌کننده در مطالعه تیمز ۲۰۱۹ است که از طریق روش نمونه‌گیری خوشه‌ای دو مرحله‌ای، ۵۹۸۰ دانش‌آموز پایه هشتم ایرانی از ۲۲۰ مدرسه با میانگین سنی ۱۴/۱، ۳۸۶۱ دانش‌آموز پایه هشتم کره‌ای از ۱۶۸ مدرسه با میانگین سنی ۱۴/۵ و ۸۶۹۸ دانش‌آموز پایه هشتم آمریکایی از ۲۷۳ مدرسه با میانگین سنی ۱۴/۲ گزارش شده‌است در مطالعات تیمز و پرلز، برای انتخاب نمونه از طرح دو مرحله‌ای خوشه‌ای طبقه‌ای با احتمال متناسب با حجم نمونه^۴ استفاده شده‌است. در مرحله‌ای اول، چند مدرسه انتخاب می‌شود و در مرحله دوم از هر مدرسه منتخب، یک یا دو کلاس به‌صورت تصادفی برای اجرای آزمون برگزیده می‌شوند. در این روش، ابتدا همه مدارس براساس عواملی مثل نوع مدرسه، جنسیت و استان، طبقه‌بندی شده و از میان آنها تعدادی مدرسه انتخاب گردید. در مرحله بعد در هر مدرسه یک یا دو کلاس به‌صورت تصادفی انتخاب شده‌اند.

ابزار اندازه‌گیری و ویژگی‌های روانسنجی آن

ابزار مورد استفاده در این مطالعه، سؤالات قابل‌انتشار آزمون ریاضی پایه هشتم مطالعه تیمز ۲۰۱۹ بود. از این سؤالات قابل انتشار، ۶۶ سؤال که در هر سه نمونه ایران، کره جنوبی و آمریکا اجرا شده بود، مورد تحلیل قرار گرفت. ۱۶ سؤال از بلوک یک، ۲۰ سؤال از بلوک دو، ۱۵ سؤال از بلوک ۳ و ۱۵ سؤال از بلوک ۴ ۱۵ آزمون ریاضی انتخاب شده‌است. سؤالات مربوط به بلوک ۴ به این دلیل که در دو کشور کره جنوبی و آمریکا اجرا نشده است در مطالعه حاضر مورد بررسی قرار نگرفت. از آنجایی که سؤالات مطالعه تیمز توسط افراد متخصص و در سطح بین‌المللی طراحی شده‌است، روایی و پایایی این آزمون مناسب است.

افراد ضعیف می‌توان برای آنها برنامه‌های آموزشی جبرانی برگزار نمود و یا با انجام اصلاحات در کتاب‌های درسی و آموزشی، بر آن دسته از مفاهیم، مهارت‌ها و موضوعاتی که اکثریت دانش‌آموزان در آنها دارای مشکل هستند تأکید بیش‌تری نمود (مینایی و همکاران، ۲۰۱۴).

از عوامل دیگری که باید در بررسی آزمون‌ها مورد توجه قرار داد بحث فرهنگ‌های مختلف آزمون‌شوندگان است. اینکه چرا بسیاری از دانش‌آموزان، از ریاضیات گریزان‌اند؟ چرا تصور ذهنی آنها از ریاضیات چندان لذت بخش نیست؟ و برعکس چرا دانش‌آموزانی علاقه‌مند به ریاضی هستند و توانایی‌هایی زیادی در ریاضیات دارند؟ از عواملی است که می‌تواند کمک کننده در برنامه‌ریزی‌های آموزشی باشد. از داده‌های مطالعات تیمز تاکنون گزارشات و مقالات علمی زیادی استخراج شده‌است که به روند بهبود عملکرد در دانش‌آموزان ایرانی کمک کننده بوده است. چنانچه تغییرات دو سال آخر برگزاری این آزمون نشان دهنده عملکرد بهتر دانش‌آموزان ایرانی بوده است، اما از آنجایی که درس ریاضی در اقتصاد، زندگی شخصی افراد جامعه، پیشرفت سیاسی و اجتماعی مؤثر است و از آنجایی که تنها توانایی‌های محاسباتی در عملکرد ریاضیات مؤثر نبوده و مدل‌های تشخیصی شناختی می‌تواند در این مورد کمک کننده باشند و مهارت‌های ادراکی مرتبط را به یادگیرندگان ارائه کنند، از سوی دیگر مقایسه بین کشورهای شرکت‌کننده با فرهنگ‌های مختلف مثل کره جنوبی و ایالات متحده آمریکا می‌تواند با الگو گرفتن از نقاط قوت آنها در جهت بهبود عملکرد و آموزش بهتر کارگشا باشد، بنابراین با توجه به همه نکات مطرح شده و با توجه به خلأ موجود در مقایسه بین کشورهای شرکت‌کننده، در این پژوهش مساله اصلی این‌گونه مطرح شده‌است که آیا مدل‌های تشخیصی شناختی ارائه شده در برآورد ویژگی‌های روانسنجی سؤال‌های انتشار یافته ریاضی پایه هشتم تیمز ۲۰۱۹ برازش دارد؟

۱. مهارت‌های مورد نیاز برای ارائه پاسخ صحیح به سؤالات ریاضی تیمز ۲۰۱۹ کدامند؟
۲. آیا مجموعه مهارت‌های شناختی سؤالات تیمز ۲۰۱۹ قابل تعمیم به عملکرد دانش‌آموزان پایه هشتم ایران است؟
۳. کدام یک از سه مدل DINA، DINO و G-DINA با داده‌ها برازش بهتری دارد؟
۴. نقاط قوت و ضعف دانش‌آموزان در مهارت‌های مورد نیاز برای پاسخ درست به سؤالات ریاضی کدام است؟

روش پژوهش

به‌منظور پاسخ به سؤالات این پژوهش در چارچوب مدل‌سازی تشخیصی شناختی هم از روش کیفی و هم از روش کمی

جدول ۱: سوالات بررسی شده آزمون ریاضی تیمز ۲۰۱۹

ردیف	سؤال	بلوک	حیطه محتوایی	حیطه موضوعی	حیطه شناختی	نوع سؤال
۱	MP52024	۱	اعداد	کسر و اعشار	دانستن	چندگزینه‌ای
۲	MP52058A	۱	اعداد	عدد صحیح	به کار بستن	پاسخ ساز
۳	MP52058B	۱	اعداد	نرخ، نسبت و درصد	به کار بستن	پاسخ ساز
۴	MP52125	۱	اعداد	اعداد صحیح	استدلال کردن	چندگزینه‌ای
۵	MP52229	۱	اعداد	کسر و اعشار	دانستن	پاسخ ساز
۶	MP52063	۱	جبر	عبارت، عملیات و معادله	به کار بستن	چندگزینه‌ای
۷	MP52072	۱	جبر	عبارت، عملیات و معادله	دانستن	چندگزینه‌ای
۸	MP52146A	۱	جبر	رابطه و تابع	استدلال کردن	پاسخ ساز
۹	MP52146B	۱	جبر	رابطه و تابع	استدلال کردن	پاسخ ساز
۱۰	MP52092	۱	جبر	رابطه و تابع	به کار بستن	چندگزینه‌ای
۱۱	MP52046	۱	هندسه	اشکال هندسی و اندازه‌گیری	استدلال کردن	چندگزینه‌ای
۱۲	MP52083	۱	هندسه	اشکال هندسی و اندازه‌گیری	به کار بستن	چندگزینه‌ای
۱۳	MP52082	۱	هندسه	اشکال هندسی و اندازه‌گیری	به کار بستن	چندگزینه‌ای
۱۴	MP52161	۱	داده و احتمال	احتمال	به کار بستن	چندگزینه‌ای
۱۵	MP52418A	۱	داده و احتمال	داده	به کار بستن	چندگزینه‌ای
۱۶	MP52418B	۱	داده و احتمال	داده	به کار بستن	چندگزینه‌ای
۱	MP02-01A	۲	اعداد	عدد صحیح	دانستن	چندگزینه‌ای
۲	MP02-01B	۲	اعداد	عدد صحیح	دانستن	چندگزینه‌ای
۳	MP02-01C	۲	اعداد	عدد صحیح	دانستن	چندگزینه‌ای
۴	MP02-01D	۲	اعداد	عدد صحیح	دانستن	چندگزینه‌ای
۵	MP02-01E	۲	اعداد	عدد صحیح	دانستن	چندگزینه‌ای
۶	MP02-02	۲	اعداد	کسر و اعشار	به کار بستن	چندگزینه‌ای
۷	MP02-03	۲	اعداد	کسر و اعشار	استدلال کردن	پاسخ ساز
۸	MP02-04	۲	اعداد	نرخ، نسبت و اعشار	دانستن	پاسخ ساز
۹	MP02-05	۲	جبر	عبارت، عملیات و معادله	دانستن	چندگزینه‌ای
۱۰	MP02-06	۲	جبر	عبارت، عملیات و معادله	دانستن	چندگزینه‌ای
۱۱	MP02-07	۲	جبر	عبارت، عملیات و معادله	به کار بستن	پاسخ ساز
۱۲	MP02-08	۲	جبر	عبارت، عملیات و معادله	به کار بستن	پاسخ ساز
۱۳	MP02-09	۲	جبر	رابطه و تابع	به کار بستن	چندگزینه‌ای
۱۴	MP02-10	۲	هندسه	اشکال هندسی و اندازه‌گیری	به کار بستن	پاسخ ساز
۱۵	MP02-11	۲	هندسه	اشکال هندسی و اندازه‌گیری	استدلال کردن	پاسخ ساز
۱۶	MP02-12A	۲	هندسه	اشکال هندسی و اندازه‌گیری	استدلال کردن	پاسخ ساز
۱۷	MP02-12B	۲	هندسه	اشکال هندسی و اندازه‌گیری	استدلال کردن	پاسخ ساز
۱۸	MP02-13	۲	هندسه	اشکال هندسی و اندازه‌گیری	استدلال کردن	پاسخ ساز
۱۹	MP02-14	۲	داده و احتمال	داده	دانستن	پاسخ ساز
۲۰	MP02-15	۲	داده و احتمال	داده	به کار بستن	پاسخ ساز
۱	MP03-01	۳	اعداد	عدد صحیح	دانستن	چندگزینه‌ای
۲	MP03-02	۳	اعداد	عدد صحیح	به کار بستن	پاسخ ساز
۳	MP03-03	۳	اعداد	کسر و اعشار	دانستن	چندگزینه‌ای
۴	MP03-04	۳	اعداد	نرخ، نسبت و درصد	به کار بستن	پاسخ ساز

ردیف	سؤال	بلوک	حیطه محتوایی	حیطه موضوعی	حیطه شناختی	نوع سؤال
۵	MP03-05	۳	جبر	عبارت، عملیات و معادله	دانستن	چندگزینه‌ای
۶	MP03-06	۳	جبر	رابطه و تابع	دانستن	چندگزینه‌ای
۷	MP03-07	۳	جبر	عبارت، عملیات و معادله	به کار بستن	چندگزینه‌ای
۸	MP03-08	۳	جبر	رابطه و تابع	استدلال کردن	پاسخ‌ساز
۹	MP03-09	۳	هندسه	اشکال هندسی و اندازه‌گیری	به کار بستن	چندگزینه‌ای
۱۰	MP03-10	۳	هندسه	اشکال هندسی و اندازه‌گیری	به کار بستن	پاسخ‌ساز
۱۱	MP03-11	۳	هندسه	اشکال هندسی و اندازه‌گیری	استدلال کردن	چندگزینه‌ای
۱۲	MP03-12	۳	هندسه	اشکال هندسی و اندازه‌گیری	استدلال کردن	پاسخ‌ساز
۱۳	MP03-13	۳	داده و احتمال	داده	استدلال کردن	پاسخ‌ساز
۱۴	MP03-14A	۳	داده و احتمال	احتمال	دانستن	پاسخ‌ساز
۱۵	MP03-14B	۳	داده و احتمال	احتمال	به کار بستن	چندگزینه‌ای
۱	MP05-01	۵	اعداد	عدد صحیح	دانستن	چندگزینه‌ای
۲	MP05-02	۵	اعداد	عدد صحیح	دانستن	چندگزینه‌ای
۳	MP05-03	۵	اعداد	نرخ، نسبت و درصد	به کار بستن	چندگزینه‌ای
۴	MP05-04	۵	اعداد	کسر و اعشار	دانستن	چندگزینه‌ای
۵	MP05-5A	۵	اعداد	عدد صحیح	به کار بستن	بازپاسخ
۶	MP05-05B	۵	اعداد	عدد صحیح	به کار بستن	بازپاسخ
۷	MP05-06	۵	جبر	عبارت، عملیات و معادله	دانستن	چندگزینه‌ای
۸	MP05-07	۵	جبر	عبارت، عملیات و معادله	دانستن	چندگزینه‌ای
۹	MP05-08	۵	جبر	عبارت، عملیات و معادله	دانستن	بازپاسخ
۱۰	MP05-09	۵	جبر	رابطه و تابع	به کار بستن	بازپاسخ
۱۱	MP05-10	۵	هندسه	اشکال هندسی و اندازه‌گیری	به کار بستن	چندگزینه‌ای
۱۲	MP05-11	۵	هندسه	اشکال هندسی و اندازه‌گیری	به کار بستن	بازپاسخ
۱۳	MP05-12	۵	داده و احتمال	داده	به کار بستن	بازپاسخ
۱۴	MP05-13	۵	داده و احتمال	داده	به کار بستن	بازپاسخ
۱۵	MP05-14	۵	داده و احتمال	داده	دانستن	چندگزینه‌ای

داده برای بخش کیفی نیز ضمن مطالعه پیشینه پژوهش و چارچوب سنجش مطالعه تیمز ۲۰۱۹، خلاصه نتایج این مطالعات در اختیار دو معلم ریاضی قرار داده شد و پس از چند جلسه بررسی مهارت‌های احتمالی مورد نیاز برای پاسخ‌گویی به این سؤالات شناسایی شد و از آن‌ها درخواست شد تا مشخص کنند که برای ارائه پاسخ صحیح به هر یک از سؤالات آزمون ریاضی به کدام یک از مهارت‌ها نیاز است. بدین ترتیب ماتریس کیو اولیه ساخته شد. سپس در بخش کمی میزان برازش مد با داده‌ها آزمون شد و به سؤالات این پژوهش پاسخ داده شد. در پژوهش حاضر برای بررسی اعتبار درونی درجه‌بندی‌کننده‌ها از آماره کاپا، برای پاسخ به سؤالات پژوهش از سه مدل تشخیصی شناختی شامل دینا، جی دینا و دینو، از بسته cdm نرم‌افزار RStudio و برای بررسی تفاوت‌ها بین فرهنگ‌های نیم‌رخ مهارت ریاضی از تحلیل واریانس استفاده شد.

با توجه به جدول ۱، ۶۶ سؤال بررسی شده در این مطالعه در چهار بلوک شامل بلوک‌های یک، دو، سه و پنج، پنج حیطه محتوایی شامل اعداد، جبر، هندسه، داده و احتمال، هشت حیطه موضوعی شامل کسر و اعشار، عدد صحیح، نرخ، نسبت و درصد، عبارت، عملیات و معادله، اشکال هندسی و اندازه‌گیری، داده، احتمال و رابطه و تابع، سه حیطه محتوایی شامل دانستن، به کار بستن و استدلال کردن، و دو نوع سؤال شامل چندگزینه‌ای و پاسخ‌ساز توزیع شده‌اند.

شیوه اجرا. از آنجایی که در پژوهش حاضر از داده‌های مطالعه تیمز ۲۰۱۹ استفاده شده‌است، جز تحلیل‌های ثانویه محسوب می‌شود که در آن نیاز به جمع‌آوری داده نیست. برای دسترسی به داده‌ها به سایت مراجعه شد و داده‌های مربوط به پاسخ دانش‌آموزان پایه هشتم به سؤالات ریاضی برای سه کشور ایران، کره جنوبی و آمریکا دانلود شد. علاوه به منظور گردآوری

یافته‌ها

برای سؤالات پژوهش از مراحل تحلیل روانسنجی برای بلوک ۱، ۲، ۳ و ۵ اجرا و گزارش شده است تمامی تحلیل‌های روانسنجی ارائه شده در این پژوهش از طریق نرم‌افزار RStudio انجام شده است.

سؤال اول: مهارت‌های شناختی مورد نیاز برای ارائه پاسخ صحیح به سؤالات ریاضی تیمز ۲۰۱۹ کدامند؟

به منظور شناسایی مهارت‌های شناختی برای پاسخ‌گویی به سؤالات قابل‌انتشار ریاضی تیمز ۲۰۱۹ از روش‌های کیفی شامل بررسی چارچوب سنجش تیمز، تحلیل اهداف کتاب ریاضی، مطالعه پژوهش‌های قبلی و نظر متخصص استفاده شد. نتایج حاصل از بخش کیفی مطالعه حاضر، در جداول ۲ و ۳ ارائه شده است.

جدول ۲: مهارت‌های مورد نیاز برای ارائه پاسخ درست به سؤالات ریاضی تیمز ۲۰۱۹

مهارت‌ها با توجه به محتوایی	مهارت‌های دانشی	مهارت‌های به کار بستن	مهارت‌های استدلالی
اشکال هندسی	یادآوری کردن	تعیین کردن	تحلیل کردن
جبر	بازشناسی کردن	نشان دادن	ترکیب کردن
داده و احتمال	طبقه بندی کردن	انجام دادن	ارزیابی کردن
اعداد	محاسبه کردن		نتیجه گیری کردن
	بازیابی کردن		تعمیم دادن
	اندازه‌گیری کردن		توجیه کردن

تعمیم دادن، تایید کردن برای ۶۶ سؤال ریاضی مورد بررسی در این مطالعه شناسایی شده است. در جدول ۳ هم ماتریس کیو برای مشخص کردن مهارت‌های مورد نیاز برای پاسخ داده به سؤالات ریاضی ارائه شده است.

همان طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، ۱۹ مهارت شامل اشکال هندسی، جبر، داده و احتمال، اعداد، یادآوری کردن، بازشناسی کردن، طبقه‌بندی کردن، محاسبه کردن، بازیابی کردن، اندازه‌گیری کردن، تعیین کردن، نشان دادن، انجام دادن، تحلیل کردن، ترکیب کردن، ارزیابی کردن، نتیجه‌گیری کردن،

جدول ۳: ماتریس کیو آزمون ریاضی مطالعه تیمز ۲۰۱۹

کد سؤال	C1	C2	C3	C4	K1	K2	K3	K4	K5	K6	A1	A2	A3	R1	R2	R3	R4	R5	R6	تعداد مهارت
MP01_01	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
MP01-02A	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3
MP01-02B	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3
MP01-03	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
MP01-04	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
MP01-05	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	4
MP01-06	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
MP01-07A	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	5
MP01-07B	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3
MP01-08	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	4
MP01-09	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	4
MP01-10	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	4
MP01-11	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	3
MP01-12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2
MP01-13A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2
MP01-13B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2

کد سؤال	C1	C2	C3	C4	K1	K2	K3	K4	K5	K6	A1	A2	A3	R1	R2	R3	R4	R5	R6	تعداد مهارت
MP02-01A	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
MP02-01B	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
MP02-01C	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
MP02-01D	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
MP02-01E	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
MP02-02	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
MP02-03	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	3
MP02-04	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
MP02-05	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
MP02-06	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
MP02-07	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	4
MP02-08	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	5
MP02-09	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	5
MP02-10	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	4
MP02-11	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	4
MP02-12A	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	3
MP02-12B	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	3
MP02-13	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
MP02-14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
MP02-15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3
MP03-01	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
MP03-02	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3
MP03-03	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
MP03-04	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3
MP03-05	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
MP03-06	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
MP03-07	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	4
MP03-08	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	5
MP03-09	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	3
MP03-10	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3
MP03-11	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	3
MP03-12	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	5
MP03-13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	5
MP03-14A	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
MP03-14B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2
MP05-01	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
MP05-02	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
MP05-03	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3
MP05-04	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
MP05-5A	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3
MP05-05B	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3

کد سؤال	C1	C2	C3	C4	K1	K2	K3	K4	K5	K6	A1	A2	A3	R1	R2	R3	R4	R5	R6	تعداد مهارت
MP05-06	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
MP05-07	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
MP05-08	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
MP05-09	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3
MP05-10	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	3
MP05-11	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
MP05-12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2
MP05-13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
MP05-14	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
تعداد سؤال	۱۳	۱۸	۱۸	۲۳	۱۳	۱۲	۲	۱۵	۳	۱	۲۱	۱۲	۲۴	۱۱	۶	۳	۹	۴	۱	

شواهد درونی

شاخص دقت^۵ و ثبات^۶ دو شاخصی هستند که یک مدل تشخیصی شناختی به عنوان خروجی ارائه کرده و به نوعی روایی و پایایی تشخیصی آزمودنی‌ها در جایگاه مسلط یا غیرمسلط است. شاخص دقت نشان می‌دهد که آیا آزمودنی‌ها به درستی به عنوان مسلط / غیرمسلط در هر مهارت شناسایی می‌شوند. شاخص ثبات^۷ نیز نشان می‌دهد که آیا در اجرای دوباره یا اجراهای موازی آیا آزمودنی‌ها به طور باثباتی به عنوان مسلط / غیرمسلط در مهارت‌ها تشخیص داده می‌شوند. در جدول زیر شاخص‌های دقت و ثبات بر اساس دو روش برآورد بیشینه پسین^۸ (MAP) و بیشینه درست نمایی^۹ (MLE) گزارش شده است.

سؤال دوم: آیا مجموعه مهارت‌ها و صفات شناختی سوالات تیمز ۲۰۱۹ قابل تعمیم به عملکرد دانش آموزان پایه هشتم ایران است؟

برای پاسخ به این سؤال از دو دسته شواهد شامل شواهد درونی و بیرونی کمک گرفته شد. شواهد درونی شامل ملاک‌های ارائه شده توسط مدل‌های تشخیصی شناختی جهت ارزیابی مدل است، اما شواهد بیرونی شامل نتایجی است که از روش‌های دیگر به دست آمده و با نتایج حاصل از مدل‌های تشخیصی شناختی مورد مقایسه قرار گرفته و به نوعی ملاک بیرونی جهت ارزیابی مدل محسوب می‌شوند.

جدول ۴: شاخص‌های دقت و ثبات

بلوک	مهارت	MAP		MLE		
		ثبات	دقت	ثبات	دقت	
بلوک ۱	C ₁	۰/۷۸۱	۰/۶۹۹	۰/۷۰۸	۰/۷۱۱	
	C ₂	۰/۸۷۲	۰/۶۳۰	۰/۷۰۲	۰/۷۱۰	
	C ₃	۰/۷۶۳	۰/۷۰۵	۰/۶۸۹	۰/۶۷۲	
	C ₄	۰/۷۷۴	۰/۸۰۷	۰/۷۴۰	۰/۸۰۰	
	K ₁	۰/۷۷۲	۰/۷۱۱	۰/۶۹۳	۰/۶۹۶	
	K ₂	۰/۷۸۳	۰/۷۰۵	۰/۶۶۸	۰/۷۰۳	
	K ₄	۰/۸۰۵	۰/۶۷۶	۰/۷۴۴	۰/۶۶۶	
	A ₂	۰/۷۴۹	۰/۶۷۹	۰/۶۹۳	۰/۶۸۴	
	A ₃	۰/۷۴۴	۰/۷۷۹	۰/۷۲۹	۰/۷۱۸	
	R ₁	۰/۷۲۴	۰/۷۱۹	۰/۷۳۲	۰/۷۵۶	
	R ₂	۰/۸۵۴	۰/۶۴۰	۰/۸۵۳	۰/۶۴۱	
	R ₄	۰/۷۷۳	۰/۶۹۳	۰/۸۳۸	۰/۶۸۱	
	R ₅	۰/۸۱۳	۰/۷۳۷	۰/۹۲۱	۰/۷۴۵	
	بلوک ۲	C ₁	۰/۷۸۴	۰/۷۴۲	۰/۷۵۸	۰/۷۲۸
		C ₂	۰/۷۳۹	۰/۷۵۷	۰/۶۸۵	۰/۷۳۵

MAP		MLE		مهارت	بلوک	
ثبات	دقت	ثبات	دقت			
۰/۷۹۷	۰/۷۵۲	۰/۷۷۸	۰/۷۴۳	C ₃	بلوک ۱	
۰/۸۰۰	۰/۷۲۲	۰/۷۰۶	۰/۷۵۸	C ₄		
۰/۷۹۸	۰/۷۹۸	۰/۷۲۸	۰/۷۶۹	K ₁		
۰/۷۳۰	۰/۷۰۹	۰/۶۸۰	۰/۶۶۹	K ₂		
۰/۸۲۴	۰/۷۱۹	۰/۷۱۶	۰/۷۲۵	K ₄		
۰/۷۱۰	۰/۷۴۰	۰/۶۶۲	۰/۷۲۲	A ₂		
۰/۷۵۵	۰/۷۵۷	۰/۷۱۹	۰/۷۳۲	A ₃		
۰/۸۸۷	۰/۷۵۳	۰/۸۸۴	۰/۷۴۶	R ₁		
۰/۸۵۲	۰/۶۸۷	۰/۸۱۸	۰/۶۳۵	R ₂		
۰/۸۸۰	۰/۷۲۵	۰/۸۷۸	۰/۷۲۰	R ₄		
۰/۶۷۷	۰/۷۰۲	۰/۶۷۷	۰/۶۹۰	C ₁		بلوک ۳
۰/۷۳۱	۰/۷۴۷	۰/۷۰۱	۰/۷۲۹	C ₂		
۰/۷۰۰	۰/۷۴۵	۰/۶۹۳	۰/۷۳۴	C ₃		
۰/۶۹۲	۰/۷۱۱	۰/۶۵۳	۰/۷۰۰	C ₄		
۰/۷۲۵	۰/۷۱۵	۰/۷۲۱	۰/۷۰۸	K ₁		
۰/۷۳۹	۰/۷۴۵	۰/۷۳۶	۰/۷۴۲	K ₂		
۰/۸۹۱	۰/۶۸۰	۰/۸۸۷	۰/۶۸۰	K ₃		
۰/۶۸۳	۰/۶۹۹	۰/۶۶۸	۰/۶۹۲	K ₄		
۰/۶۹۴	۰/۶۸۰	۰/۶۶۸	۰/۶۶۳	A ₂		
۰/۷۸۰	۰/۷۲۹	۰/۷۱۸	۰/۷۶۵	A ₃		
۰/۸۹۸	۰/۶۸۴	۰/۷۱۸	۰/۵۹۸	R ₁		
۰/۶۵۲	۰/۶۲۶	۰/۷۵۸	۰/۵۹۴	R ₂		
۰/۶۹۶	۰/۶۴۹	۰/۷۹۹	۰/۶۱۶	R ₃		
۰/۶۹۶	۰/۶۴۹	۰/۷۹۹	۰/۶۱۶	R ₄		
۰/۷۱۰	۰/۷۰۸	۰/۶۵۱	۰/۶۷۱	C ₁	بلوک ۵	
۰/۶۹۷	۰/۷۱۵	۰/۷۲۵	۰/۷۲۴	C ₂		
۰/۸۳۳	۰/۸۳۵	۰/۸۶۱	۰/۸۸۳	C ₃		
۰/۶۹۳	۰/۷۳۹	۰/۶۸۵	۰/۷۳۶	C ₄		
۰/۷۰۸	۰/۷۱۲	۰/۷۰۰	۰/۶۸۷	K ₁		
۰/۷۵۰	۰/۷۱۳	۰/۷۲۰	۰/۷۰۰	K ₂		
۰/۸۱۱	۰/۷۴۳	۰/۷۵۸	۰/۷۴۴	K ₄		
۰/۸۸۹	۰/۸۴۸	۰/۸۸۵	۰/۸۳۸	K ₅		
۰/۷۶۳	۰/۶۳۹	۰/۷۷۳	۰/۶۱۰	K ₆		
۰/۶۷۹	۰/۷۳۶	۰/۷۵۳	۰/۷۷۱	A ₂		
۰/۷۴۹	۰/۷۹۶	۰/۷۴۶	۰/۷۹۹	A ₃		

بلوک ۱ براساس برآورد بیشینه درستنمایی، مشاهده می‌شود که بالاترین درجه دقت مربوط به مهارت C₄ (عدد) و بالاترین درجه ثبات مربوط به مهارت R₅ (تعمیم دادن) و کمترین درجه دقت و ثبات به ترتیب مربوط به مهارت‌ها R₂ (یکپارچه‌سازی / ترکیب

نقطه برش معینی برای قضاوت درباره شاخص‌های دقت و ثبات وجود ندارد، ولی هرچه ارزش این شاخص‌ها به ۱ نزدیک‌تر باشد، نشان‌دهنده دقت و ثبات بالاتر در تشخیص آزمودنی‌های مسلط و غیرمسلط در مهارت‌ها است. در بررسی مهارت‌های

برآورد کمترین دقت را نشان داد، ضمن اینکه در برآورد با روش بیشینه پسین نیز این مهارت دارای کمترین ثبات است. در بررسی بلوک ۵ نیز مهارت K_5 (بازیابی) در برآورد با روش بیشینه پسین بالاترین دقت و ثبات را در بین سایر مهارت‌ها دارد و همچنین دارای بالاترین ثبات در روش بیشینه درست‌نمایی نیز است. در حالی که مهارت K_6 (اندازه‌گیری) در هر دو روش برآورد کمترین دقت را در بین مهارت‌های دیگر نشان داد.

شواهد بیرونی

نمره کل مشاهده‌شده و توانایی برآورد شده آزمودنی‌ها (از طریق مدل راش) به‌عنوان دو ملاک بیرونی در نظر گرفته شد و همبستگی این دو ملاک با تعداد مهارت‌هایی که آزمودنی در آن‌ها به تسلط رسیده است، محاسبه گردید. نتایج این همبستگی در جدول ۵ گزارش شده است.

کردن) و K_2 (بازشناسی) است. همچنین براساس برآورد بیشینه پسین بالاترین دقت و ثبات به‌ترتیب متعلق به مهارت‌های C_4 (عدد) و C_2 (جبر) و کمترین آن مربوط به مهارت‌های C_2 (جبر) و R_1 (تحلیل کردن) است. در بررسی مهارت‌های بلوک ۲، براساس برآورد بیشینه درست‌نمایی، بالاترین درجه دقت مربوط به مهارت K_1 (یادآوری) و بالاترین درجه ثبات مربوط به مهارت R_1 (تحلیل کردن) و کمترین درجه دقت و ثبات به‌ترتیب مربوط به مهارت‌ها R_2 (یکپارچه‌سازی / ترکیب کردن) و K_2 (بازشناسی) است. همچنین براساس برآورد بیشینه پسین بالاترین دقت و ثبات به‌ترتیب متعلق به مهارت‌های A_3 (انجام دادن) و R_1 (تحلیل کردن) و کمترین آن مربوط به مهارت‌های R_2 (یکپارچه‌سازی / ترکیب کردن) و A_2 (نشان‌دادن / مدل) است. در بلوک ۳ براساس هر دو روش برآورد بالاترین ثبات مربوط به مهارت K_3 (طبقه‌بندی / مرتب کردن) است. همچنین مهارت R_2 (یکپارچه‌سازی / ترکیب کردن) در هر دو روش

جدول ۵: همبستگی بین نمرات

بلوک	نمره	۱	۲	۳
بلوک ۱	۱. تعداد مهارت‌های تسلط یافته	۱	۰/۸۱۱**	۰/۸۱۱**
	۲. نمره مشاهده‌شده	-	۱	۱**
	۳. توانایی	-	-	۱
بلوک ۲	۱. تعداد مهارت‌های تسلط یافته	۱	۰/۸۸۳**	۰/۸۷۹**
	۲. نمره مشاهده‌شده	-	۱	۰/۹۹۸**
	۳. توانایی	-	-	۱
بلوک ۳	۱. تعداد مهارت‌های تسلط یافته	۱	۰/۷۶۹**	۰/۷۶۹**
	۲. نمره مشاهده‌شده	-	۱	۱**
	۳. توانایی	-	-	۱
بلوک ۵	۱. تعداد مهارت‌های تسلط یافته	۱	۰/۸۸۶**	۰/۸۸۶**
	۲. نمره مشاهده‌شده	-	۱	۱**
	۳. توانایی	-	-	۱

سؤال سوم: کدام مدل تشخیصی شناختی (مقایسه بین مدل DINA، DINO و G-DINA) با داده‌های پژوهش برازش بهتری دارد؟

برای پاسخ به این سؤال سه دسته اطلاعات جمع‌آوری و گزارش شده است. ابتدا برازش سؤالات هر بلوک با هر کدام از این ۳ مدل بررسی شد. در گام دوم شاخص‌های برازش مطلق هر مدل مورد بررسی قرار گرفت و در گام سوم سه مدل مدنظر از طریق شاخص‌های برازش نسبی مورد مقایسه قرار گرفتند. گزارش مبسوط مربوط به هر یک از این مراحل در ادامه آمده است.

همان‌طور که در ماتریس همبستگی بالا مشاهده می‌شود، در تمامی بلوک‌ها بین نمره کلی که از تعداد مهارت‌های تسلط یافته آزمودنی‌ها به‌دست آمده است با توانایی برآورد از مدل راش و نمره کل مشاهده‌شده افراد رابطه مستقیم معناداری وجود دارد ($p < 0.05$). بنابراین نتیجه حاصل از مدل تشخیصی شناختی توسط ملاک‌های بیرونی تأیید می‌شود و نتایج حاصل از هر یک از روش‌ها با همدیگر همخوانی و تجانس دارند.

گام اول: برازش سؤالات با مدل‌ها

ارزش‌های مربوط به این شاخص در جدول ۶ گزارش شده‌است.

به‌منظور بررسی برازش سؤال با مدل از شاخص RMSEA یا ریشه میانگین مجذور خطای تقریب^۱ استفاده شد.

جدول ۵: شاخص‌های برازش سؤال

DINO	G-DINA	DINA	سؤال	بلوک
۰/۱۴۸	۰/۱۲۷	۰/۱۳۷	MP52024	بلوک ۱
۰/۱۰۲	۰/۱۴۰	۰/۰۵۷	MP52058A	
۰/۱۳۵	۰/۰۷۹	۰/۰۷۳	MP52058B	
۰/۰۴۲	۰/۰۶۳	۰/۰۳۳	MP52125	
۰/۰۸۴	۰/۱۰۴	۰/۰۴۴	MP52229	
۰/۱۳۳	۰/۱۹۵	۰/۱۵۹	MP52063	
۰/۰۰۰۱	۰/۱۴۳	۰/۰۵۹	MP52072	
۰/۰۵۲	۰/۱۳۷	۰/۱۲۳	MP52146A	
۰/۰۱۶	۰/۰۸۱	۰/۰۳۱	MP52146B	
۰/۱۲۱	۰/۱۰۳	۰/۱۱۷	MP52092	
۰/۰۹۶	۰/۱۰۵	۰/۰۴۶	MP52046	
۰/۱۱۳	۰/۱۲۰	۰/۱۲۲	MP52083	
۰/۰۲۴	۰/۰۸۰	۰/۰۶۵	MP52082	
۰/۰۹۹	۰/۱۴۱	۰/۱۲۲	MP52161	
۰/۱۳۷	۰/۱۵۷	۰/۰۷۵	MP52418A	
۰/۱۱۷	۰/۱۷۲	۰/۱۲۳	MP52418B	
۰/۰۵۷	۰/۱۹۸	۰/۰۶۸	MP72007A	
۰/۱۱۱	۰/۱۲۰	۰/۱۱۷	MP72007B	
۰/۱۱۵	۰/۱۸۰	۰/۱۲۲	MP72007C	
۰/۰۶۸	۰/۱۷۵	۰/۰۹۶	MP72007D	
۰/۱۰۲	۰/۲۲۴	۰/۱۰۶	MP72007E	
۰/۰۷۴	۰/۲۰۷	۰/۰۸۶	MP72025	
۰/۱۰۵	۰/۱۶۰	۰/۰۴۷	MP72017	
۰/۱۳۳	۰/۱۷۴	۰/۱۲۶	MP72190	
۰/۰۶۲	۰/۱۹۰	۰/۰۸۵	MP72068	
۰/۰۹۴	۰/۱۶۹	۰/۰۸۲	MP72076	
۰/۰۴۲	۰/۱۴۹	۰/۰۷۰	MP72056	
۰/۱۹۶	۰/۱۱۷	۰/۰۳۹	MP72098	
۰/۱۰۲	۰/۱۳۶	۰/۰۸۰	MP72103	
۰/۰۴۴	۰/۱۶۵	۰/۰۷۹	MP72121	
۰/۱۰۱	۰/۱۴۹	۰/۱۳۱	MP72180	
۰/۰۵۴	۰/۰۷۲	۰/۰۵۰	MP72198A	
۰/۰۳۴	۰/۱۰۵	۰/۰۴۰	MP72198B	
۰/۱۰۹	۰/۱۲۸	۰/۰۳۴	MP72227	
۰/۰۹۷	۰/۱۷۹	۰/۰۸۹	MP72170	
۰/۰۷۹	۰/۰۹۹	۰/۰۴۳	MP72209	

DINO	G-DINA	DINA	سؤال	بلوک
۰/۰۶۲	۰/۱۱۷	۰/۰۹۸	MP62005	بلوک ۳
۰/۰۷۴	۰/۱۷۱	۰/۰۸۲	MP62139	
۰/۰۴۳	۰/۰۹۴	۰/۰۶۱	MP62164	
۰/۰۵۹	۰/۲۰۹	۰/۰۷۸	MP62142	
۰/۰۵۶	۰/۱۰۰	۰/۰۵۴	MP62084	
۰/۰۶۲	۰/۱۳۳	۰/۰۲۳	MP62351	
۰/۰۲۸	۰/۱۵۱	۰/۰۵۹	MP62223	
۰/۰۴۶	۰/۱۲۸	۰/۰۴۰	MP62027	
۰/۰۶۵	۰/۰۶۷	۰/۰۸۹	MP62174	
۰/۰۳۱	۰/۱۸۸	۰/۰۵۹	MP62244	
۰/۰۵۹	۰/۱۱۶	۰/۰۷۲	MP62261	
۰/۰۸۰	۰/۰۹۱	۰/۰۴۹	MP62300	
۰/۰۹۵	۰/۱۱۴	۰/۰۵۸	MP62254	
۰/۰۳۳	۰/۱۰۳	۰/۰۸۷	MP62132A	
۰/۰۳۶	۰/۱۹۱	۰/۰۴۹	MP62132B	
۰/۰۷۷	۰/۱۴۴	۰/۰۹۶	MP52413	بلوک ۵
۰/۰۵۱	۰/۰۶۴	۰/۰۷۲	MP52134	
۰/۰۸۶	۰/۱۶۲	۰/۰۹۸	MP52078	
۰/۰۹۱	۰/۱۳۱	۰/۰۹۴	MP52034	
۰/۰۷۰	۰/۱۴۸	۰/۰۸۵	MP52174A	
۰/۰۸۶	۰/۰۵۲	۰/۰۴۲	MP52174B	
۰/۰۳۸	۰/۰۸۸	۰/۰۳۹	MP52130	
۰/۰۳۵	۰/۰۹۹	۰/۰۲۷	MP52073	
۰/۱۳۷	۰/۰۷۵	۰/۰۵۱	MP52110	
۰/۰۳۴	۰/۰۳۵	۰/۰۲۸	MP52105	
۰/۰۸۰	۰/۰۷۹	۰/۰۷۲	MP52407	
۰/۰۳۳	۰/۱۱۱	۰/۰۵۹	MP52036	
۰/۰۲۷	۰/۰۸۷	۰/۰۳۸	MP52502	
۰/۰۷۸	۰/۰۹۹	۰/۰۶۵	MP52117	
۰/۰۳۱	۰/۰۷۴	۰/۰۰۸	MP52426	

تفسیر شاخص RMSEA به این صورت است که سؤال‌هایی با میزان شاخص RMSEA بیشتر از ۰/۱ برازش ضعیفی با مدل دارند، سؤال‌هایی با میزان شاخص RMSEA بین ۰/۱ تا ۰/۰۵ برازش متوسط و سؤال‌های با میزان شاخص RMSEA کمتر از ۰/۰۵ برازش خوبی با مدل دارند (Kunina-Habenicht, 2009). در بلوک ۱ بیشتر سؤالات برازش مطلوبی با مدل‌ها نشان ندادند، البته وضعیت برازش سؤالات در مدل G-DINA نسبت به دو مدل دیگر نامناسب‌تر بود. در بلوک ۲ نیز برازش سؤالات با مدل G-DINA بسیار بد بود و تنها شاخص

RMSEA دو سؤال از ۰/۱ کوچک‌تر شده‌است. اما در بررسی برازش سؤالات این بلوک مشاهده می‌شود که تنها شاخص RMSEA ۴ سؤال در مدل DINA از ۰/۱ بزرگ‌تر شده‌است. در بلوک ۳ مشاهده می‌شود که شاخص RMSEA تمامی سؤالات در هر دو مدل DINA و DINO کوچک‌تر از ۰/۱ است؛ در حالی که در مدل G-DINA تنها ۳ سؤال با شاخص RMSEA کوچک‌تر از ۰/۱ مشاهده می‌شود. در بررسی بلوک ۵ مشاهده می‌شود که در مدل DINA هیچ سؤالی دارای RMSEA بزرگ‌تر از ۰/۱ نیست؛ یعنی هیچ‌یک از سؤالات این

شاخص‌های برازش مطلق، صرفاً به بررسی برازش مدل با داده‌ها پرداخته و به مقایسه مدل با سایر مدل‌ها نمی‌پردازد. در این پژوهش از سه شاخص برازش مطلق شامل SRMSR، MADcor و $\max x^2$ که در جدول ۶ گزارش شده، استفاده شده‌است.

بلوک با مدل DINA برازش ضعیف ندارند. در بررسی مدل G-DINA ۵ سؤال و در مدل DINO یک سؤال برازش ضعیفی با مدل نشان دادند.

گام دوم: برازش مطلق مدل‌ها

جدول ۶: شاخص‌های برازش مطلق مدل‌ها

بلوک	مدل	MADcor	SRMSR	$\max x^2$	p
بلوک ۱	DINA	۰/۰۳۴	۰/۰۴۴	۱۳/۵۷	۰/۰۲۸
	G-DINA	۰/۰۱۸	۰/۰۲۴	۵/۳۳۷	۰/۹۹۹
	DINO	۰/۰۳۸	۰/۰۴۹	۱۵/۲۷	۰/۰۱۱
بلوک ۲	DINA	۰/۰۳۰	۰/۰۴۱	۳۴/۸۲	۰/۰۰۰۱
	G-DINA	۰/۰۲۱	۰/۰۲۷	۵/۶۳	۰/۹۹۹
	DINO	۰/۰۴۲	۰/۰۵۶	۳۲/۷۱	۰/۰۰۰۱
بلوک ۳	DINA	۰/۰۲۶	۰/۰۳۴	۶/۷۱	۰/۹۹۹
	G-DINA	۰/۰۱۶	۰/۰۲۰	۲/۳۷۲	۰/۹۹۹
	DINO	۰/۰۲۹	۰/۰۳۷	۸/۵۹	۰/۳۵۵
بلوک ۵	DINA	۰/۰۲۹	۰/۰۳۹	۹/۰۶	۰/۲۷۴
	G-DINA	۰/۰۱۶	۰/۰۲۱	۲/۹۶۱	۰/۹۹۹
	DINO	۰/۰۴۱	۰/۰۵۲	۱۵/۱۷	۰/۰۱

بیشینه‌خی - دو برای این دو مدل معنادار نیست و برای مدل DINO معنادار شده‌است؛ یعنی مدل DINO با داده‌ها متجانس نیست.

گام سوم: برازش نسبی مدل‌ها

در بررسی برازش نسبی مدل‌ها، راجع به هر مدل در قیاس با سایر مدل‌ها تصمیم‌گیری می‌شود. شاخص‌های برازش نسبی شامل لگاریتم درست نمایی، شاخص اطلاعات آکائیک^{۱۱} (AIC) و شاخص اطلاعات بی‌زی^{۱۲} (BIC) در جدول زیر گزارش شده است. علاوه بر این از آزمون LR که یک آزمون آماری است که برای مقایسه شاخص‌های برازش بین دو مدل که یکی از آن‌ها در دیگری آشیانه^{۱۳} می‌کند، استفاده شد. بنابراین براساس این شاخص تنها امکان مقایسه مدل G-DINA با دو مدل دیگر وجود دارد؛ زیرا دو مدل DINO و DINA در مدل G-DINA آشیانه می‌کنند.

در بررسی شاخص‌های مطلق برازش در بلوک ۱ شاخص‌های SRMSR، MADcor برای هر سه مدل کوچک‌تر از ۰/۰۵ است که نشان از برازش مطلوب مدل‌ها دارد. در بررسی بیشینه‌خی - دو نیز سطح معناداری هر سه مدل از ۰/۰۱ بزرگ‌تر شده است. در بررسی بلوک ۲ تنها شاخص SRMSR مربوط به مدل DINO بزرگ‌تر از ۰/۰۵ شده‌است. ولی براساس بیشینه‌خی - دو تنها مدل G-DINA برازش مطلوبی دارد، زیرا سطح معناداری آن از ۰/۰۵ بزرگ‌تر است. در بررسی بلوک ۳ شاخص‌های برازش مطلق برای هر سه مدل مطلوب بوده و برازش این مدل‌ها با داده‌ها تأیید می‌شود. در بلوک ۵، مشاهده می‌شود که شاخص‌های SRMSR، MADcor برای هر دو مدل DINA و G-DINA کوچک‌تر از ۰/۰۵ است که نشان از برازش مطلوب این دو مدل است؛ اما در مدل DINO شاخص SRMSR برابر با ۰/۰۵۲ است و چون میزان آن از ۰/۰۵ بزرگ‌تر است، نشان از برازش متوسط این مدل با داده‌ها دارد. این نتایج به‌وسیله معناداری شاخص بیشینه‌خی - دو نیز تأیید شده‌است، زیرا

جدول ۷: شاخص‌های برازش نسبی در مقایسه مدل‌ها

p	df	Chisq	BIC	AIC	-2Log like	مدل	بلوک
۰/۹۹۹	۷۹۴۳	۳۹۰/۵۶	۷۰۷۷۲/۲۵	۳۱۶۳۶/۸۹	۱۵۱۱۸/۸۹	DINA	بلوک ۱
۰/۹۹۹	۷۹۴۳	۴۴۲/۸۴	۷۰۸۲۴/۵۲	۳۱۶۸۹/۱۷	۱۵۲۴۳/۱۷	DINO	
-	-	-	۱۶۶۹۲/۹۲	۱۵۳۶۰/۳۳	۱۴۸۰۰/۳۳	G-DINA	
۰/۹۹۹	۳۸۲۸	۴۷۸/۲۵	۴۵۰۰۵/۸۸	۲۵۳۹۴/۰۷	۱۷۱۲۴/۰۷	DINA	بلوک ۲
۰/۹۹۹	۳۸۲۸	۵۷۲/۹۲	۴۵۱۰۰/۵۵	۲۵۴۸۸/۷۴	۱۷۲۱۸/۷۴	DINO	
-	-	-	۱۸۷۱۵/۸۸	۱۷۲۵۹/۸۲	۱۶۶۴۵/۸۲	G-DINA	
۰/۹۹۹	۱۶۰۳۹	۴۱۹/۷۵	۱۲۳۵۸۲/۴۵	۴۵۷۷۶/۳۱	۱۲۹۵۰/۳۱	DINA	بلوک ۳
۰/۹۹۹	۱۶۰۳۹	۴۸۵/۸۶	۱۲۳۶۴۸/۵۶	۴۵۸۴۲/۴۲	۱۳۰۱۶/۴۲	DINO	
-	-	-	۱۵۰۵۱/۵۱	۱۳۲۷۸/۵۶	۱۲۵۳۰/۵۶	G-DINA	
۰/۹۹۹	۱۷۱۰	۳۴۱/۲۶	۲۶۵۴۸/۰۵	۱۶۶۸۰/۰۲	۱۲۵۲۶/۰۲	DINA	بلوک ۵
۰/۹۹۹	۱۷۱۰	۴۴۶/۹۲	۲۶۶۵۳/۷۲	۱۶۷۸۵/۶۸	۱۲۶۳۱/۶۸	DINO	
-	-	-	۱۴۶۶۲/۴۲	۱۲۹۱۸/۷۶	۱۲۱۸۴/۷۶	G-DINA	

نیمرخ مهارتی آزمودنی‌ها با دو روش بیشینه پسین (MAP) و بیشینه درستنمایی (MLE) برآورد گردید. روش MLE به دنبال یافتن یک سطح از توانایی (θ) است که الگوی پاسخ آزمودنی را به حداکثر برساند. در این روش کلیه اندازه‌های محتمل θ محاسبه و سپس اندازه‌ای که احتمال درست‌نمایی را بیشینه می‌کند را انتخاب می‌گردد. روش بیشینه پسین (MAP) که یک روش برآورد بی‌زی^{۱۴} است از توزیع‌های پیشین در برآورد سطح توانایی آزمودنی استفاده می‌کند. در این روش اطلاعات پیشین درباره پارامترها با تابع لگاریتم درستنمایی براساس بیشینه کردن توزیع پسین برای برآورد سطح توانایی افراد استفاده می‌شود. توزیع پیشین یک توزیع احتمالی است که فرض می‌شود، آزمودنی‌های یک نمونه تصادفی از این توزیع هستند. نتایج این دو روش برآورد در جدول ۸ گزارش شده‌است.

در بررسی تمامی بلوک‌ها مشاهده می‌شود که هر سه شاخص -2LL، AIC و BIC برای مدل G-DINA میزان کوچکتری را نشان می‌دهند که این نتیجه گویای برازش بهتر این مدل نسبت به دو مدل دیگر است. اما در مقایسه مدل G-DINA از طریق آزمون LR مشاهده می‌شود که این مدل تفاوت معناداری با دو مدل دیگر ندارد ($p > 0.05$). لذا با در نظر گرفتن عدم معناداری تفاوت بین مدل G-DINA با سایر مدل‌ها و با توجه به برازش مطلوب‌تر سؤالات با مدل DINA برای تحلیل سؤالات از مدل DINA استفاده شد.

سؤال چهارم: نقاط قوت و ضعف دانش‌آموزان در مهارت‌های ریاضی پایه هشتم کدام است؟

جدول ۸: فراوانی و درصد فراوانی افراد مسلط و غیرمسلط براساس برآورد با روش بیشینه درستنمایی و بیشینه پسین

MAP		MLE		مهارت	بلوک
غیرمسلط	مسلط	غیرمسلط	مسلط		
۱۰۹(٪۱۳)	۷۵۳(٪۸۷)	۱۸۶(۲۲٪)	۶۷۶(۷۸٪)	C ₁	بلوک ۱
۷۱(٪۸)	۷۹۱(٪۹۲)	۲۱۰(۲۴٪)	۶۵۲(۷۶٪)	C ₂	
۳۱۸(٪۳۷)	۵۴۴(٪۶۳)	۳۸۷(۴۵٪)	۴۷۵(۵۵٪)	C ₃	
۲۷۱(٪۳۱)	۵۹۱(٪۶۹)	۳۱۶(۳۷٪)	۵۴۶(۶۳٪)	C ₄	
۳۳۰(٪۳۸)	۵۳۲(٪۶۲)	۳۲۰(۳۷٪)	۵۴۲(۶۳٪)	K ₁	K ₂
۱۳۷(٪۱۶)	۷۳۵(٪۸۴)	۲۲۴(۲۶٪)	۶۳۸(۷۴٪)	K ₂	
۳۴۴(٪۴۰)	۵۱۸(٪۶۰)	۲۸۹(۳۳٪/۵)	۵۷۳(۶۶٪/۵)	K ₄	A ₂
۱۶۰(٪۱۹)	۷۰۲(٪۸۱)	۲۳۷(۲۷٪/۵)	۶۲۵(۷۲٪/۵)	A ₂	
۲۷۷(٪۳۲)	۵۸۵(٪۶۸)	۲۰۶(۲۴٪)	۶۵۶(۷۶٪)	A ₃	R ₁
۲۵۵(٪۳۰)	۶۰۷(٪۷۰)	۳۳۷(۳۹٪)	۵۲۵(۶۱٪)	R ₁	

۴۳۵(٪۵۰/۵)	۴۲۷(٪۴۹/۵)	۳۸۵(۴۵٪)	۴۷۷(۵۵٪)	R ₂	بلوک ۲
۲۶۵(٪۳۱)	۵۹۷(٪۶۹)	۲۵۶(۳۰٪)	۶۰۶(۷۰٪)	R ₄	
۴۸۳(٪۵۶)	۳۷۹(٪۴۴)	۵۰۶(۵۹٪)	۳۵۶(۴۱٪)	R ₅	
۲۳۶(٪۲۸)	۶۱۲(٪۷۲)	۱۹۸(۲۳٪)	۶۵۰(۷۷٪)	C ₁	
۳۳۰(٪۳۹)	۵۱۸(٪۶۱)	۳۴۱(۴۰٪)	۵۰۷(۶۰٪)	C ₂	
۴۰۰(٪۴۷)	۴۴۸(٪۵۳)	۴۳۲(۵۱٪)	۴۱۶(۴۹٪)	C ₃	
۱۶۴(٪۱۹)	۶۸۴(٪۸۱)	۲۷۷(۳۳٪)	۵۷۱(۶۷٪)	C ₄	
۳۵۰(٪۴۱)	۴۹۸(٪۵۹)	۲۸۰(۳۳٪)	۵۶۸(۶۷٪)	K ₁	
۳۳۹(٪۴۰)	۵۰۹(٪۶۰)	۳۹۰(۴۶٪)	۴۵۸(۵۴٪)	K ₂	
۱۱۱(٪۱۳)	۷۳۷(٪۸۷)	۱۷۳(۲۰٪)	۶۷۵(۸۰٪)	K ₄	
۲۸۱(٪۳۳)	۵۶۷(٪۶۷)	۳۰۰(۳۵٪)	۵۴۸(۶۵٪)	A ₂	
۲۶۱(٪۳۱)	۵۸۷(٪۶۹)	۳۵۱(۴۱٪)	۴۹۷(۵۹٪)	A ₃	
۳۴۷(٪۴۱)	۵۰۱(٪۵۹)	۳۵۶(۴۲٪)	۴۹۲(۵۸٪)	R ₁	
۳۴۶(٪۴۱)	۵۰۲(٪۵۹)	۳۹۳(۴۶٪)	۴۵۵(۵۴٪)	R ₂	
۳۳۸(٪۴۰)	۵۱۰(٪۶۰)	۳۰۹(۳۶٪)	۵۳۹(۶۴٪)	R ₄	
۳۱۲(٪۳۷)	۵۳۴(٪۶۳)	۳۵۲(۴۲٪)	۴۹۴(۵۸٪)	C ₁	بلوک ۳
۲۳۰(٪۲۷)	۶۱۶(٪۷۳)	۲۴۴(۲۹٪)	۶۰۲(۷۱٪)	C ₂	
۲۷۲(٪۳۳)	۵۷۴(٪۶۸)	۳۶۴(۴۳٪)	۴۸۲(۵۷٪)	C ₃	
۲۷۱(٪۳۳)	۵۷۵(٪۶۸)	۳۴۴(۴۱٪)	۵۰۲(۵۹٪)	C ₄	
۲۳۴(٪۲۷)	۶۱۲(٪۷۲)	۲۳۱(۲۷٪)	۶۱۵(۷۳٪)	K ₁	
۲۰۳(٪۲۴)	۶۴۳(٪۷۶)	۱۹۷(۲۳٪)	۶۴۹(۷۷٪)	K ₂	
۴۲۷(٪۵۰/۵)	۴۱۹(٪۴۹/۵)	۴۱۳(۴۹٪)	۴۳۳(۵۱٪)	K ₃	
۲۲۳(٪۲۶)	۶۲۳(٪۷۴)	۲۲۸(۲۷٪)	۶۱۸(۷۳٪)	K ₄	
۲۵۵(٪۳۰)	۵۹۱(٪۷۰)	۲۶۶(۳۱٪)	۵۸۰(۶۹٪)	A ₂	
۱۴۳(٪۱۷)	۷۰۳(٪۸۳)	۲۳۰(۲۷٪)	۶۱۶(۷۳٪)	A ₃	
۴۸(٪۶)	۷۹۸(٪۹۴)	۳۸۲(۴۵٪)	۴۶۴(۵۵٪)	R ₁	
۳۲۰(٪۳۸)	۵۲۶(٪۶۲)	۳۸۳(۴۵٪)	۴۶۳(۵۵٪)	R ₂	
۱۱۶(٪۱۴)	۷۳۰(٪۸۶)	۳۷۰(۴۴٪)	۴۷۶(۵۶٪)	R ₃	
۱۸۰(٪۲۱)	۶۶۶(٪۷۹)	۳۰۹(۳۶٪)	۶۳۷(۶۳٪)	R ₄	
۲۶۸(٪۳۱)	۵۸۷(٪۶۹)	۲۹۲(۳۴٪)	۵۶۳(۶۶٪)	C ₁	بلوک ۵
۲۴۹(٪۲۹)	۶۰۶(٪۷۱)	۲۸۳(٪۳۳)	۵۷۲(٪۶۷)	C ₂	
۱۳۰(٪۱۵)	۷۲۵(٪۸۵)	۲۱۱(٪۲۵)	۶۴۴(٪۷۵)	C ₃	
۳۴۶(٪۴۰/۵)	۵۰۹(٪۵۹/۵)	۳۶۴(٪۴۳)	۴۹۱(٪۵۷)	C ₄	
۱۶۷(٪۱۹/۵)	۶۸۸(٪۸۸/۵)	۲۸۸(٪۳۴)	۵۶۷(٪۶۶)	K ₁	
۳۸۷(٪۴۵)	۴۶۸(٪۵۵)	۳۷۳(٪۴۴)	۴۸۲(٪۵۶)	K ₂	
۹۰(٪۱۰/۵)	۷۶۵(٪۸۹/۵)	۱۱۸(٪۱۴)	۷۳۷(٪۸۶)	K ₄	
۲۳۷(٪۲۸)	۶۱۸(٪۷۲)	۲۳۱(٪۲۷)	۶۲۴(٪۷۳)	K ₅	
۳۲۵(٪۳۸)	۵۳۰(٪۶۲)	۳۴۵(٪۴۰)	۵۱۰(٪۶۰)	K ₆	
۳۵۹(٪۴۲)	۴۹۶(٪۵۸)	۴۸۴(٪۵۷)	۳۷۱(٪۴۳)	A ₂	
۲۶۹(٪۳۱/۵)	۵۸۶(٪۶۸/۵)	۳۳۹(٪۴۰)	۵۱۶(٪۶۰)	A ₃	

روش برآورد بیشینه درستمایی در همه مهارت‌ها بیش از ۵۰ درصد افراد به حد تسلط رسیده‌اند. در روش بیشینه پسین نیز تنها مهارتی که کمتر از نیمی از افراد در آن تسلط دارند، مهارت K_3 (طبقه‌بندی / مرتب کردن) است (۴۹/۵ درصد). مهارت K_4 (محاسبه کردن) در بلوک ۵ براساس هر دو روش برآورد بیشترین درصد تسلط آزمودنی‌ها را کسب کرده است. در جدول ۹ احتمال تسلط بر هر مهارت در هر بلوک گزارش شده است.

در بلوک ۱ براساس روش برآورد بیشینه درستمایی در همه مهارت‌ها به جز مهارت R_5 (تعمیم دادن) بیش از ۵۰ درصد از آزمودنی‌ها به حد تسلط رسیده‌اند. براساس روش بیشینه پسین ۹۲ درصد از آزمودنی‌ها در مهارت C_2 (جبر) به حد تسلط رسیده‌اند. در بلوک ۲ براساس هر دو روش برآورد بالاترین درصد تسلط متعلق به مهارت K_4 (محاسبه کردن) و کمترین درصد متعلق به مهارت C_3 (داده و احتمال) است. در بلوک ۳ براساس

جدول ۹: احتمال تسلط بر هر مهارت

مهارت	بلوک ۱	بلوک ۲	بلوک ۳	بلوک ۵
C_1	۰/۶۶	۰/۶۷	۰/۵۴	۰/۶۰
C_2	۰/۵۸	۰/۵۶	۰/۶۸	۰/۶۲
C_3	۰/۵۵	۰/۵۲	۰/۶۲	۰/۷۳
C_4	۰/۶۱	۰/۶۱	۰/۵۱	۰/۴۹
K_1	۰/۵۹	۰/۶۴	۰/۶۲	۰/۶۹
K_2	۰/۶۴	۰/۶۱	۰/۶۷	۰/۵۹
K_3	-	-	۰/۵۲	-
K_4	۰/۶۱	۰/۶۸	۰/۵۷	۰/۶۸
K_5	-	-	-	۰/۷۲
K_6	-	-	-	۰/۶۱
A_2	۰/۶۳	۰/۵۵	۰/۶۰	۰/۴۹
A_3	۰/۵۸	۰/۶۰	۰/۶۳	۰/۵۹
R_1	۰/۵۶	۰/۶۰	۰/۶۸	-
R_2	۰/۵۲	۰/۵۸	۰/۵۸	-
R_3	-	-	۰/۶۳	-
R_4	۰/۶۵	۰/۵۹	۰/۶۳	-
R_5	۰/۵۳	-	-	-

بررسی می‌شود، به متخصصین حوزه آموزش و پرورش، سیاست‌گذاران و معلمان در طراحی مناسب‌تر برنامه درسی، کتاب‌ها و روش‌های تدریس کمک شایانی می‌کند. برای پاسخ به سؤال اول پژوهش، به منظور شناسایی مهارت‌های زیربنایی و طراحی ماتریس کیو با بررسی چارچوب سنجش تیمز ۱۹ (Mullis et al, 2012) مهارت برای ارائه پاسخ صحیح به سؤالات منتشر شده آزمون ریاضی تیمز ۲۰۱۹ در بلوک‌های ۱، ۲، ۳ و ۵ شناسایی شد و سپس ماتریس کیو بر اساس نظر متخصص تدوین شد. مهارت‌های زیربنایی برای ارائه پاسخ صحیح به سؤالات ریاضی عبارتند از:

- **اشکال هندسی:** درک اشکال هندسی و اندازه‌گیری
- **جبر:** درک عبارت، عملیات، معادله و رابطه و تابع

با مقایسه بین احتمال تسلط بر مهارت‌ها، مشاهده می‌شود که تنها در بلوک ۵ احتمال تسلط بر دو مهارت A_2 (نشان دادن / مدل) و C_4 (عدد) در بلوک ۵ کمتر از ۵۰ درصد است. همچنین مهارت با بیشترین احتمال تسلط مهارت C_3 (داده و احتمال) در بلوک ۵ است.

بحث و نتیجه‌گیری

استفاده از مدل‌های تشخیصی شناختی به‌عنوان روشی جدید در سنجش آموزشی در تحلیل داده‌های کلان مقیاس توسط محققین مختلفی مورد تأکید قرار گرفته است. از آنجایی که در این مدل‌ها با داشتن رویکردی چندبعدی عملکرد آزمون‌شوندگان در تک تک مهارت‌های زیربنایی سؤالات آزمون

تشخیصی شناختی جهت ارزیابی مدل است و شواهد بیرونی، نتایجی است که از روش‌های دیگر به‌دست آمده و مقایسه آن با نتایج حاصل از مدل‌های تشخیصی شناختی است. در شواهد درونی، شاخص‌های دقت و ثبات در تشخیص آزمودنی‌های مسلط و غیرمسلط براساس دو روش برآورد بیشینه پسین (MAP) و بیشینه درست‌نمایی (MLE) نشان داد که در بررسی مهارت‌های بلوک ۱ براساس برآورد بیشینه درست‌نمایی، بالاترین درجه دقت مربوط به مهارت C4 (عدد) و بالاترین درجه ثبات مربوط به مهارت R5 (تعمیم دادن) و کمترین درجه دقت و ثبات به ترتیب مربوط به مهارت‌ها R2 (یکپارچه‌سازی / ترکیب کردن) و K2 (بازشناسی) است. علاوه بر این برآورد بیشینه پسین بالاترین دقت و ثبات به ترتیب مربوط به مهارت‌های C4 (عدد) و C2 (جبر) و کمترین آن مربوط به مهارت‌های C2 (جبر) و R1 (تحلیل کردن) است. در مهارت‌های بلوک ۲، با توجه به برآورد بیشینه درست‌نمایی، بالاترین درجه دقت مربوط به مهارت K1 (یادآوری) و بالاترین درجه ثبات مربوط به مهارت R1 (تحلیل کردن) و کمترین درجه دقت و ثبات به ترتیب مربوط به مهارت‌ها R2 (یکپارچه‌سازی / ترکیب کردن) و K2 (بازشناسی) است. برآورد بیشینه پسین هم نشان داد که بالاترین دقت و ثبات به ترتیب متعلق به مهارت‌های A3 (انجام‌دادن) و R1 (تحلیل کردن) و کمترین آن مربوط به مهارت‌های R2 (یکپارچه‌سازی / ترکیب کردن) و A2 (نشان‌دادن / مدل) است. با توجه به هر دو روش برآورد در بلوک ۳، بیش‌ترین ثبات مربوط به مهارت K3 (طبقه‌بندی / مرتب کردن) و مهارت R2 (یکپارچه‌سازی / ترکیب کردن) در هر دو روش برآورد دارای کمترین دقت است. علاوه بر این، در روش برآورد بیشینه پسین نیز این مهارت دارای کمترین ثبات است. در بلوک ۵ نیز مهارت K5 (بازیابی) در برآورد با روش بیشینه پسین بیش‌ترین دقت و ثبات را دارد و دارای بالاترین ثبات در روش بیشینه درست‌نمایی نیز است ولی مهارت K6 (اندازه‌گیری) دارای کمترین دقت در هر دو روش برآورد است. برای بررسی شواهد بیرونی نیز از نمره کل مشاهده‌شده و توانایی برآورد شده آزمودنی‌ها استفاده شد که همبستگی این دو ملاک با تعداد مهارت‌هایی که آزمودنی در آن‌ها به تسلط رسیده است، محاسبه شد. نتایج نشان داد که در همه بلوک‌ها بین نمره کلی که از تعداد مهارت‌های تسلط یافته آزمودنی‌ها به‌دست آمده است با توانایی برآورد از مدل راش و نمره کل مشاهده‌شده افراد همبستگی معناداری وجود دارد که نشان‌دهنده تایید نتیجه مدل تشخیصی شناختی توسط ملاک‌های بیرونی است.

برای پاسخ به سؤال دوم پژوهش شاخص‌های برازش سه مدل پر کاربرد DINO، DINA و G-DINA مقایسه شد. بدین

- **داده و احتمال:** خواندن و تفسیر داده از یک یا چند منبع و استفاده از آمار و درک احتمال
 - **اعداد:** شناسایی اعداد صحیح، کسر و اعشار، نرخ، نسبت و درصد
 - **یادآوری:** به یاد آوردن تعاریف، اصطلاحات، ویژگی‌های اعداد، واحدهای اندازه‌گیری، ویژگی‌های هندسی و نماد
 - **بازشناسایی کردن:** شناختن اعداد، عبارات، مقادیر و اشکال
 - **طبقه‌بندی کردن:** طبقه‌بندی کردن اعداد، عبارات، کمیت‌ها و اشکال را بر اساس ویژگی‌های رایج
 - **محاسبه کردن:** انجام‌دادن رویه‌های الگوریتمی برای چهار عمل اصلی یا ترکیبی از آن‌ها با اعداد حسابی، کسرها، اعشار و اعداد صحیح و انجام‌دادن عملیات جبری ساده
 - **بازیابی کردن:** بازیابی اطلاعات از نمودارها، جداول، متون یا منابع دیگر
 - **اندازه‌گیری کردن:** استفاده از ابزار اندازه‌گیری و انتخاب واحدهای اندازه‌گیری مناسب
 - **تعیین کردن:** مشخص کردن عملیات، راهبردها و ابزارهای کارآمد / مناسب برای حل مسائل
 - **نشان‌دادن / مدل‌سازی:** نمایش داده‌ها در جدول یا نمودار؛ تدوین معادله، نامساوی، اشکال هندسی یا نمودار برای مدل‌سازی مساله و نمایش‌های معادل برای یک رابطه ریاضی معین
 - **اجرا کردن:** اجرای راهبردها و عملیات برای حل مسائل مربوط به مفاهیم و رویه‌های ریاضی
 - **تحلیل کردن:** تعیین و توصیف روابط بین اعداد، عبارات، کمیت‌ها و اشکال
 - **ترکیب کردن:** مرتبط کردن عناصر مختلف دانش، بازیابی‌ها و رویه‌های مناسب برای حل مسئله
 - **ارزیابی کردن:** بررسی کردن راهبردها و راه‌حل‌های جایگزین حل مسئله
 - **نتیجه‌گیری کردن:** استنباط کردن بر اساس اطلاعات و شواهد
 - **تعمیم دادن:** بیان روابط با عبارات کلی‌تر و کاربردی‌تر
 - **توجه کردن:** ارائه استدلال‌های ریاضی برای حمایت از یک راهبرد یا راه‌حل
- برای بررسی سؤال دوم پژوهش یعنی قابلیت تعمیم مجموعه مهارت‌ها و صفات شناختی سؤالات تیمز ۲۰۱۹ به عملکرد دانش‌آموزان پایه هشتم ایران از شواهد درونی و بیرونی استفاده شد. شواهد درونی، ملاک‌های ارائه شده توسط مدل‌های

مقایسه با سایر مدل‌های تشخیصی شناختی تفسیر پذیری ساده تری دارد.

به منظور تعیین نقاط قوت و ضعف دانش‌آموزان در مهارت‌های ریاضی پایه هشتم از نیمرخ مهارتی آزمودنی‌ها با دو روش بیشینه پسین (MAP) و بیشینه درست‌نمایی (MLE) استفاده شد. در بلوک ۱ با روش برآورد بیشینه درست‌نمایی در همه مهارت‌ها به جز مهارت R5 (تعمیم دادن) بیش از نیمی از آزمودنی‌ها به حد تسلط و با روش بیشینه پسین ۹۲ درصد از آزمودنی‌ها در مهارت C2 (جبر) به حد تسلط رسیده‌اند. در بلوک ۲ در هر دو روش برآورد بالاترین درصد تسلط مربوط به مهارت K4 (محاسبه کردن) و کمترین میزان تسلط متعلق به مهارت C3 (داده و احتمال) بود. در بلوک ۳ هم روش برآورد بیشینه درست‌نمایی نشان داد که در همه مهارت‌ها بیش از ۵۰ درصد آزمودنی‌ها به تسلط رسیده‌اند و در روش بیشینه پسین تنها مهارتی که کمتر از نیمی از افراد در آن مسلط شده‌اند، مهارت K3 (طبقه‌بندی / مرتب کردن) بود. در بلوک ۵ نیز در مهارت K4 (محاسبه کردن) با توجه به هر دو روش برآورد بیشترین درصد تسلط آزمودنی‌ها به دست آمده است. نتایج حاصل از بررسی این سؤال هم‌راستا با نتایج به دست آمده از مطالعه مینایی (۲۰۱۳) در زمینه کاربرد مدل‌های تشخیصی شناختی در آزمون ریاضی تیمز ۲۰۰۷ است.

موازن اخلاقی

در این مطالعه اصول اخلاق در پژوهش شامل اخذ رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان و حفظ اطلاعات محرمانه آنها رعایت گردیده است.

تشکر و قدردانی

پژوهشگران مراتب قدردانی و تشکر خود را از کلیه شرکت کنندگان این پژوهش که با استقبال و بردباری، در روند استخراج نتایج همکاری نمودند، اعلام می‌دارند.

تعارض منافع

نویسندگان این مطالعه هیچ گونه تعارض منافی در انجام و نگارش آن ندارند.

واژه نامه

1. Classical Test Theory	۱. نظریه کلاسیک
2. Item Response Theory	۲. نظریه سؤال - پاسخ
3. cognitive diagnostic assessment	۳. سنجش شناختی تشخیصی

منظور سه دسته اطلاعات شامل برازش سؤالات هر بلوک با هر کدام از این ۳ مدل، شاخص‌های برازش مطلق و شاخص‌های برازش نسبی مورد مورد بررسی قرار گرفت. برازش سؤالات با مدل‌ها با استفاده از شاخص RMSEA نشان داد که در بلوک ۱ بیش‌تر سؤالات برازش مطلوبی با مدل‌ها خصوصاً در مدل G-DINA ندارند. در بلوک ۲ نیز برازش سؤالات با مدل G-DINA بسیار بد بود و فقط شاخص RMSEA ۴ سؤال در مدل DINA از ۰/۱ بیش‌تر شد. شاخص RMSEA در بلوک ۳ نشان داد که همه سؤالات در هر دو مدل DINA و DINO کم‌تر از ۰/۱ است اما در مدل G-DINA فقط ۳ سؤال با شاخص RMSEA دارای شاخص مناسبی هستند. نتایج حاصل از بررسی بلوک ۵ در مدل DINA نشان داد که هیچ سؤالی برازش ضعیف ندارد، در مدل G-DINA ۵ سؤال و در مدل DINO یک سؤال برازش ضعیفی با مدل داشتند. در گام دوم بررسی برازش مدل‌ها از سه شاخص برازش مطلق شامل SRMSR، MADcor و $\max x^2$ استفاده شد. در بلوک ۱ شاخص‌های SRMSR، MADcor برای هر سه مدل نشان دهنده برازش مطلوب مدل‌ها بود و بیشینه‌خی-دو نیز سطح معناداری هر سه مدل نیز حاکی از مطلوب بودن برازش بود. بررسی بلوک ۲ نشان داد که فقط شاخص SRMSR در مدل DINO مناسب است ولی براساس بیشینه‌خی-دو تنها مدل G-DINA برازش مطلوبی دارد. در بررسی بلوک ۳ شاخص‌های SRMSR، MADcor برای هر سه مدل مطلوب بود. در بلوک ۵ هم شاخص‌های SRMSR، MADcor برای هر دو مدل DINA و G-DINA برازش مطلوبی را نشان داد. ولی در مدل DINO شاخص SRMSR دارای برازش متوسط این مدل با داده‌ها بود. معناداری شاخص بیشینه‌خی-دو نیز مؤید این مطلب است، زیرا بیشینه‌خی-دو برای این دو مدل غیر معنادار و برای مدل DINO معنادار شده است. در گام سوم بررسی برازش، شاخص‌های برازش نسبی مورد بررسی قرار گرفت. نتایج بررسی برازش نسبی مدل‌ها نشان داد که فقط تنها امکان مقایسه مدل G-DINA با دو مدل دیگر وجود دارد. سه شاخص $-2LL$ ، AIC و BIC برای مدل G-DINA در همه بلوک‌ها حاکی از برازش بهتر این مدل نسبت به دو مدل دیگر است. در حالی که مقایسه مدل G-DINA از طریق آزمون LR نشان داد که این مدل تفاوت معناداری با دو مدل دیگر ندارد. با توجه به نتیجه برازش مدل با داده‌ها در نهایت از مدل DINA برای تحلیل داده‌ها استفاده شد. مطالعات قبلی نیز نشان داده‌اند که در تحلیل‌های تشخیصی شناختی مدل‌های غیر جبرانی مثل مدل دینا محبوب‌تر هستند. از نظر (2009) De La Toure مدل DINA در

- Alireza and Mohajer, Yahya. (2013). Cognitive diagnostic modeling of TEAMS 2007 mathematics questions in Iran's eighth grade students using an integrated model with re-parameterization and comparing the mathematical skills of male and female students. *Educational Measurement Quarterly*. Year 4. Number 16.
- Minaei, Asghar., Ghaffari, Zahra. (1394). The differential function of the eighth grade questions of the 2011 Tims math test among male and female students using the IRT question-answer theory approach, *Educational Measurement Quarterly* 6 (21).
- Mullis, I.V.S., Martin, M.O., Foy, P., & Arora, A. (2012). *TIMSS 2011 International Results in Mathematics*. Chestnut Hill, MA: IEA.
- Shadiq, F. (2007). Apa dan mengapa matematika begitu penting. Departemen Pendidikan Nasional Direktorat Jenderal Peningkatan Mutu Pendidik Dan Tenaga Kependidikan Pusat Pengembangan Dan Pemberdayaan Pendidik Dan Tenaga Kependidikan (PPPPTK) Matematika, 1-10.
- Vincent, W., & Shanmugam, S. K. S. (2020). The Role of Classical Test Theory to Determine the Quality of Classroom Teaching Test Items. *Pedagogia: Jurnal Pendidikan*, 9(1), 5-34.
4. probability proportional to their size (PPS) .۴ احتمال متناسب با حجم نمونه
5. accuracy .۵ شاخص دقت
6. consistency .۶ ثبات
7. consistency .۷ شاخص ثبات
8. Maximum A Posteriori .۸ بیشینه پسین
9. Maximum Likelihood Estimate .۹ بیشینه درست نمایی
10. Root Mean Square Error Approximation .۱۰ ریشه میانگین مجذور خطای تقریب
11. Akaike Information Criterion .۱۱ شاخص اطلاعات آکائیک
12. Bayesian Information Criterion .۱۲ شاخص اطلاعات بیزی
13. nested .۱۳ آشیانه
14. Bayesian .۱۴ بیزی .۱۵
- فهرست منابع**
- Aripin, U., Setiawan, W., & Hendriana, H. (2019). Critical Thinking Profile of Mathematics in Integral Materials. *Journal of Educational Experts (JEE)*, 2(2), 97-106.
- Embertson, S. rice a. 2019. *New psychometric theories for psychologists*. Translated by Hasan Pashashreifi and colleagues. Tehran: Rushd Publications.
- Evran, D. (2019). An application of cognitive diagnosis modeling in TIMSS: A Comparison of intuitive definitions of Q-Matrices. *International Journal of Modern Education Studies*, 3(1), 4-17.
- Leighton, J., & Gierl, M. (Eds.). (2007). *Cognitive diagnostic assessment for education: Theory and applications*. Cambridge University Press.
- Minaei, Asghar. Delaware, Ali. *Philosopher Nezad, Mohammad Reza. Kiamanesh,*